Gemeente Amsterdam
Gemeenteraad
Gemeenteblad

R

Voordracht voor de raadsvergadering van

Jaar	**2025**
Afdeling	**1**
Nummer	**0**
Publicatiedatum	**<vrije tekst griffie>**
Agendapunt	**<vrije tekst griffie>**
Datum besluit B&W	

Onderwerp

Vaststellen Verordening Afvalstoffenheffing en Reinigingsrecht Bedrijfsafval 2026

Met deze voordracht stellen wij u voor het volgende besluit te nemen:

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

De gemeenteraad van Amsterdam
Gezien de voordracht van burgemeester en wethouders,

Besluit

1. Tot vaststelling van de Verordening Afvalstoffenheffing en Reinigingsrecht Bedrijfsafval Amsterdam 2026 met bijlagen en toelichting zoals opgenomen in bijlage 1, met als beslispunten:
   - De tarieven voor huishoudens worden niet aangepast: tarief eenpersoonshuishoudens blijft € 352 en tarief meerpersoonshuishoudens blijft € 469;
   - Voor bedrijven stijgen de tarieven reinigingsrecht met 5,0%: het lage tarief stijgt van € 520 naar € 546. Het hoge tarief stijgt van € 1.102 naar € 1.157;
   - Bedrijven in de 9 straatjes en Sluisbuurt betalen de tarieven van het reinigingsrecht plus € 0,28 voor iedere kilogram afval boven de 2.413 kg afval per jaar (2025: € 0,27);
   - Intrekken van de Verordening Afvalstoffenheffing en Reinigingsrecht Bedrijfsafval Amsterdam 2025.

Wettelijke grondslag

Artikel 189, eerste lid jo artikel 212, eerste lid van de Gemeentewet en artikel 6, eerste lid van de Financiële verordening gemeente Amsterdam geeft de raad de bevoegdheid de begroting vast te stellen en kredietbesluiten te nemen.

Artikel 216 van de Gemeentewet bevat de bevoegdheid van de gemeenteraad om belastingverordeningen vast te stellen. Elk besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een belasting geschiedt in de vorm van een belastingverordening. Gemeentelijke belastingen kunnen enkel worden geheven op grond van de Gemeentewet dan wel een andere wet. Zonder een wettelijke basis is invoering van een gemeentelijke belasting niet mogelijk.

Artikel 229 van de Gemeentewet is de wettelijke basis voor het reinigingsrecht bedrijfsafval. Op grond van dit artikel kan de gemeente rechten heffen voor het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten.

Artikel 10.21 Wet milieubeheer geeft gemeenten de wettelijke plicht tot het inzamelen van huishoudelijk afval.

Artikel 15.33 Wet Milieubeheer vormt de wettelijke basis voor de afvalstoffenheffing. Op grond van dit artikel kan een gemeente ter bestrijding van de kosten die voor haar verbonden zijn aan het beheer van huishoudelijke afvalstoffen, een afvalstoffenheffing instellen.

Artikel 7aj van het Besluit Uitvoering Crisis- en Herstelwet bepaalt dat in het gebied Sluisbuurt bedrijfsval als huishoudelijk afval wordt gezien.

Bestuurlijke achtergrond

De Verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrecht wordt ieder jaar parallel aan de begroting aangeboden om de gemeenteraad in staat te stellen op één moment een besluit te nemen over de lastenontwikkeling in de stad.

Onderbouwing besluit

Voorgesteld wordt om de tarieven van de afvalstoffenheffing in 2026 (evenals in 2025) niet te verhogen. Om de stijgende kosten van de afvalinzameling en -verwerking te dekken, wordt structureel € 19,7 miljoen ingezet vanuit de algemene middelen.
Daarnaast wordt in 2026 (evenals in 2025) € 5 miljoen onttrokken aan de voorziening afvalstoffenheffing voor de aanpak zwerfafval.
Op grond van de coalitieafspraken “Amsterdams akkoord” worden de tarieven voor de afvalstoffenheffing daarnaast met ingang van 2023 structureel gedempt door de inzet van € 10 miljoen uit de algemene middelen.
De tarieven voor het reinigingsrecht worden geïndexeerd met 5,0% als gevolg van de nominale kostenstijgingen.

Voor de periode na 2026 worden verdere kostenstijgingen voorzien boven de normale reguliere indexaties door met name stijgende kapitaallasten a.g.v. de noodzakelijke investeringen in inzamelmiddelen en uitstootvrij wagenpark.
Naar aanleiding van het door Cebeon uitgevoerde benchmark onderzoek heeft het college opdracht gegeven om de kostenstijgingen van afvalinzameling zoveel als mogelijk te beperken, zonder de kwaliteit van de dienstverlening te verminderen.

Ad1. Onderbouwing tarieven 2026

Voor 2026 is de totale begroting voor de afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht € 228,95 miljoen (afvalstoffenheffing € 215,55 miljoen en reinigingsrecht € 13,40 miljoen). Ten opzichte van de begroting 2025 gaan de lasten met € 14 miljoen omhoog. Dit wordt veroorzaakt door autonome kostenontwikkeling (indexatie loonkosten en overige prijsstijgingen), autonome ontwikkelingen, toename kapitaallasten door hogere investeringen en de groei van de stad (meer huishoudens betekent meer kosten, meer routes en ook meer opbrengsten).

Deze raming voor de kosten van kwijtschelding is ongewijzigd. Daarmee daalt het relatieve aandeel van de kwijtschelding iets, gezien de groei van de stad.

Voor bedrijven stijgen de tarieven reinigingsrecht met de volledige doorberekening van de kostenstijgingen. Op basis van de wet Markt en Overheid worden de bijdragen uit de algemene middelen niet aan bedrijven doorberekend. De retributie moet kostendekkend zijn.

Voor de volledigheid wordt ter informatie opgemerkt dat voor kleine bedrijven het ‘brengtarief’ voor grof afval op de recyclepunten geïndexeerd wordt met het inflatiepercentage van 5% en stijgt van € 215,- naar € 225,75 exclusief BTW. Inclusief BTW stijgt dit tarief van € 260,15 naar € 273,16.

Aparte tarieven 9 Straatjes en Sluisbuurt
Het gebied de 9 straatjes kent sinds 2021 een gezamenlijke inzameling van huishoudelijk- en bedrijfsafval. Daarmee kan onder meer de hoeveelheid vrachtverkeer op de kwetsbare grachten verminderd worden. De gemeente heeft op 17 oktober 2017 een verzoek aan het Rijk gedaan om een pilot voor vijf jaar mogelijk te maken. Het Rijk heeft toestemming gegeven via de Crisis- en Herstelwet 19e Tranche die op 13 februari 2020 is vastgesteld met een regeling die loopt tot 1 januari 2026. Op basis van de positieve uitkomsten van de evaluatie van de pilot 9 straatjes heeft het Rijk toegezegd de regeling voor de 9 straatjes te willen verlengen. De daarvoor benodigde wetswijziging is echter vertraagd en wordt niet voor 1 januari 2026 verwacht. Om de pilot in de 9 straatjes voort te kunnen zetten, wordt voor ondernemers in dit gebied voor 2026 een aparte tabel in het reinigingsrecht ingevoerd, zodat zij feitelijk in dezelfde regeling blijven vallen. Het teruggaan naar het reinigingsrecht brengt wel nieuwe uitvoeringsrisico’s en complexiteitsuitbreiding met zich mee. In de pilot 9-straatjes was er geen sprake van BTW, door het overgaan naar het reinigingsrecht is er wel weer sprake van BTW. Op grond van de huidige regeling was deelname verplicht. De verplichting om deel te nemen aan de “pilot 9-straatjes” vervalt echter. Ondernemers kunnen er dus voor kiezen om eventueel zelf een contract af te sluiten met een particuliere afvalverwerker. Dit kan ertoe leiden dat er weer meer verkeersbewegingen komen en minder belastingopbrengst wordt gegenereerd. Na invoering van het wetsvoorstel voor verlenging worden deze ondernemers weer verplicht om mee te werken.
Dit is echter (mede) afhankelijk van het beleid van een nieuw kabinet en de agendering voor deze wetgeving. De kans bestaat dat deze werkwijze ook in 2027 moet worden voortgezet. De betreffende ondernemers in het gebied zullen door de projectorganisatie adequaat worden geïnformeerd.

In de Sluisbuurt wordt afval met een ondergronds transportsysteem ingezameld om de openbare ruimte te ontlasten van zwaar verkeer en inzamelcontainers. Bedrijven worden ook op dit systeem aangesloten. Dit is juridisch mogelijk gemaakt in de 22e tranche van de Crisis- en Herstelwet van 1 december 2021.

De bijzondere status van deze gebieden maakt dat er voor deze gebieden aparte tarieven moeten worden vastgesteld. De basistarieven voor huishoudens en bedrijven in de 9 straatjes en de Sluisbuurt zijn dezelfde als in de rest van de stad, maar voor bedrijven die meer dan 2.413 per jaar aanbieden geldt dat zij voor de meerdere kilo’s afval € 0,28 (2025: € 0,27) per kilogram afval moeten gaan betalen.

Kostenonderbouwingen

De tabellen met de kostenonderbouwingen voor afvalstoffenheffing en reinigingsrecht zijn opgenomen in bijlage 3 van de verordening.

Financiële onderbouwing

Om de tarieven afvalstoffenheffing in 2026 gelijk te kunnen houden, is structureel € 19,7 miljoen vrijgemaakt in de algemene middelen om de kostenstijgingen van afvalinzameling en verwerking te dekken. Daarnaast wordt in 2026 € 5 miljoen onttrokken aan de reserve afvalstoffenheffing voor de aanpak zwerfafval.

In bijlage 3 “Rekenregels en onderbouwing afvalstoffenheffing en reinigingsrecht bedrijfsafval” is een specificatie van de baten en lasten opgenomen en een toelichting op de financiële ontwikkelingen ten opzichte van 2025.
De baten en lasten van het onderdeel afval zijn in de begroting opgenomen onder programma onderdeel 2.3 Afval en reiniging.

Schommelingen in de exploitatie van de afvalketen worden opgevangen via de egalisatievoorziening afval.

Tabel: Financiële consequenties van de beslispunten

BATEN						
	Progr.	I/S	Jaar T	Jaar T+1	Jaar T+2	Jaar T+3
Inkomsten RR	2.3	S	€ 0,6	€ 0,6	€ 0,6	€ 0,6
Totaal			**€ 0,6**	**€ 0,6**	**€ 0,6**	**€ 0,6**

LASTEN						
	Progr.	I/S	Jaar T	Jaar T+1	Jaar T+2	Jaar T+3
Totaal			**€ 0,6**	**€ 0,6**	**€ 0,6**	**€ 0,6**

	Progr.					
Reserve ASH	2.3					

SALDO					
	Progr.	Jaar T	Jaar T+1	Jaar T+2	Jaar T+3
Totaal Afval en reiniging	**2.3**	**€ 0,6**	**€ 0,6**	**€ 0,6**	**€ 0,6**

I=Incidenteel
S=Structureel

Consequenties gedekt? Ja, met extra bijdrage uit algemene middelen

Overige toelichting: N.v.t.

Conclusie:
Met de extra bijdrage uit de algemene middelen en de verhoging van de tarieven van het reinigingsrecht is de exploitatie van de afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht voor 2026 kostendekkend.

Geheimhouding

N.v.t.

Stukken

Meegestuurd

1. Verordening Afvalstoffenheffing en Reinigingsrecht Bedrijfsafval Amsterdam 2026

Ter inzage gelegd

N.v.t.

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Afval & Grondstoffen, Arjen Rienks, A.Rienks@amsterdam.nl, 06 5104 7715

Het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam

T. de Vries, secretaris

F. Halsema, burgemeester